

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Sectio VII. Quos effectus pariat Rescriptum, & ad quas personas
extendatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

Quatuor in Judicium non trahantur, quorum Nomina in primo Citatorio exprimat Impetrator. In VI. De Rescriptis. Cap. Cum in multis. LIB. I. TIT. III. Cap. 2.

IV. Romana Ecclesia Abolutionem Sententiæ Delegatorum Judicium nequaquam consuevit aliis delegare, nisi in Litteris Commissionis contineatur expressè de sufficienti cautione præstandâ ab his, qui absolvi debent, quòd Judicio Ecclesiæ debeant obedire. De Sent. Excom. Cap. Ad hæc. LIB. V. DECR. TIT. XXXIX. Cap. 12.

V. Clausula in Rescriptis (Si Duo vel Tres interesse nequiverint, Unus vel Plures nihilominus exequantur) quandò scilicet pluribus Causa committitur; intelligitur de impotentia tam Juris, sive per Canonicum Impedimentum, quàm Facti, v. g. per mortem vel inevitabilem necessitatem. De Rescriptis. Cap. Sciscitatus. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 13.

VI. Non intelligitur verò, quandò eorum aliquis non vult: nisi Rescriptum exprimat; vel noluerint interesse. *ibid.*

VII. Clausula (si ita est) in Rescripto debet ad omnia, quæ præmissa sunt, referri. *ibid.* Cap. Olim. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 25.

VIII. Cùm in Mandatis Causa committitur, (etiam Appellatione remotâ;) solis Partibus, inter quas Causa commissa est, Appellationis remedium est sublatum, non aliis. *ibid.* Cap. Super eo. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 15. Odiosa est, ideòque non extendenda.

IX. Quandò in Rescripto apponitur Clausula (omni Appellatione remotâ,) qualibet Provocatio intelligitur removeri, quæ à Jure non indulgetur expressè. de Appellationibus Cap. Pastoralis. §. 1. LIB. II. DECR. TIT. XXVIII. Cap. 53. Circa hanc Clausulam, Vid. GONZALEM in Cap. 1. de Rescript. n. 8. FLOREN. I. Part. p. 82.

X. Cùm pluribus Articulis in una Commissione positus, in uno tamen contingit Appellationem expressè vetari; in omnibus Appellatio intelligitur interdicta. *ibid.* de Appellationibus Cap. Secundò. §. in quo. LIB. II. DECR. TIT. XXVIII. Cap. 41. Quod restringendum ad Casum, in quo omnes Articuli respiciunt idem negotium.

XI. Quoties Clausula (Appellatione remotâ, in medio Litterarum ponitur, si sunt plura negotia se minime contingentia, præmissa tantum complectitur. De Appellationibus Cap. Inquisitioni. LIB. II. DECR. TIT. XXVIII. Cap. 71.

XII. Si prædicta Clausula in fine Litterarum iteretur, omnia complectitur. *ibid.*

XIII. Per Litteras in quibus dicitur (Nullis Litteris Veritati & Justitiæ præjudicantibus) vel sub aliâ formâ verborum, non revocatur speciales Litteræ, dummodò de illis nihil expressè dicatur. De Confirmatione nuli. Cap. Bone. LIB. II. DECR. TIT. XXX. Cap. 3. §. 2.

XIV. Mandari quid simpliciter dicitur, si in Litteris non continetur (Non obstantibus aliquibus, per que effectus Gratia potest impediri vel differri) In VI. de Præbendis. Cap. Ei, cui. cum GLOSSA Verbo simpliciter.

XV. Utriusque Juris Argumenta nos docent, quòd ea, quæ in principio sunt Rescripti, ad medium & ad finem; illa verò, quæ in medio, ad finem atque principium, sæpè referri contingat. De Appellationibus Cap. Secundò. §. in quo. fin. LIB. II. DECR. TIT. XXVIII. Cap. 41.

XVI. Circa Regulam Motu proprio hic omissem. Vid. GONZALEM in Cap. 8. de Rescript. n. 15. Illius effectus explicat in Rescriptis, concessis etiam super precibus Impetrantis.

SECTIO VII.

Quos effectus pariat Rescriptum, & ad quas Personas extendatur?

I. Decretalis Epistola non ad deprimendam cujusque justitiam, sed ad removendum grava-

Tom. I.

men datur à Sede Apostolicâ. De Appellationibus Cap. Suggestum. fin. LIB. II. DECR. TIT. XXVIII. Cap. 15.

II. Non est intentionis Papæ, nec esse debet, Jurisdictioni cujusquam per Mandatum suum derogare. De Officio Judicis Ordinarii. Cap. Licet. LIB. I. DECR. TIT. XXXI. Cap. 12.

III. Quæcumque forma in Mandatis præscribatur, non est intentionis Papæ, aliis præjudicium generare. De Officio & Potest. Jud. Delegati. Cap. Super eo. LIB. I. DECR. TIT. XXIX. Cap. 25.

IV. Nihil interest in Rescripto: utrum quid inhi-beatur primò, an secundò, medio, an fine. De Appellationibus. Cap. Secundò. §. in quo. LIB. II. DECR. TIT. XXVIII. Cap. 41.

V. Nullum intendit Papa per suas Litteras præjudicium generare. De Privilegiis. Cap. Quia intentionis. fin. LIB. V. DECR. TIT. XXXIII. Cap. 29.

VI. Concessio facta per Rescriptum, nullum affert præjudicium ei, cui jus acquisitum est de speciali Consuetudine, Privilegio, vel Statuto, nisi hoc expressè in Rescripto caveatur. De Rescriptis. Cap. Si propter. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 10. In VI.

VII. Ut valeat hujusmodi specialis Concessio, debet in Rescripto apponi Clausula, Non obstantibus quibuslibet Consuetudinibus, Privilegiis, vel Statutis. *ibid.* GLOSSA in verbo Statutis notat jura hæc specialia ut contraria Juri Communi revocata per Cap. 40. de Elect. in VI. & Clementinam 7. de Elect. Undè hujusmodi Clausula minus odiosa aparet.

VIII. Litteræ super re litigiosâ impetratæ non facientes de lite mentionem, præjudicium non generant ei Parti, quæ est in Possessione illius rei. De Privilegiis. Cap. Dudum. LIB. V. DECR. TIT. XXXIII. Cap. 31.

IX. Rescriptum potest valere ad unum effectum, & non valere ad alium, putà ad obtinenda Beneficia sine Curâ, quamvis non valeat ad obtinendum Beneficium habens Curam Animarum in his. De Rescriptis. Cap. Si eo tempore. colligitur. LIB. I. TIT. III. Cap. 9.

X. Cùm in Commissionibus Summi Pontificis minores & viliores Personæ solummodò designantur, Majores & Digniores sub Clausula Generali intelliguntur includi. De Rescriptis. Cap. Sedes. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 15.

XI. Non licet occasione istius Generalitatis plures Personas in Judicium evocare. *ibid.*

XII. Rescriptum obtentum contrà hominem unius Diœcesis, non valet contrà hominem ejusdem nominis sed alterius Diœcesis. *ibid.* Cap. Significante seu Cap. 34.

XIII. Per Rescriptum impetratum contrà homines Civitatis; etsi sit Clausula Generalis & Quidam alii. *ibid.* Cap. Rodolphus. seu Cap. 35.

XIV. Per Rescriptum contrà Decessorem obtentum, conveniri non potest Successor; nisi Decessor dum viveret, fuerit in Judicium evocatus: etiamsi sit Clausula Generalis (& Quidam alii) *ibid.* Cap. significavit. Cap. 36.

XV. Successor convenitur per Rescriptum contrà Antecessorem impetratum, etsi proprium nomen Antecessoris sit expressum, & citatus non fuerit; quandò ob communem utilitatem, & nomine Ecclesiæ, debitum contractum est. De Foro Competenti. Cap. Dilecti GLOSSA colligit, Verbo Contrà LIB. II. DECR. TIT. II. Cap. 34. eo casu Rescriptum censetur impetratum nomine Ecclesiæ.

XVI. Mandatum Apostolicum, ut cùm Monachis dispensetur, etiam ad Abbates extenditur. De Simonia. Cap. Mandato. LIB. V. DECR. TIT. III. Cap. 46. quod est ultimum. Favorem continet, ideòque ampliandum.

XVII. Qui aliquas Personas expressit in Rescripto, non potest eo uti contrà alias Partes, ut cum his Judicio contendat. De Rescriptis. Cap. Sedes. LIB. I. DECR. TIT. II. Cap. 15.

f 2

XVIII.

XVIII. Propter dolum & fraudem eorum qui ut Rescriptum Apostolicum eludant ad alias Personas res suas controversas transferunt; Rescriptum extenditur ad eos, de quibus mentio facta non fuit, & per illud conveniri possunt. *De alienatione Judicii mutandi Causa. Cap. Ex quorumdam. cum GLOSSA. LIB. I. DECR. TIT. XLIII. Cap. II.* Alienatores fraudulentos exhibent, suntque fraudis participes, si litis Consilii fuerunt.

XIX. Per Rescriptum impetratum contra Violentum, putà eum, qui violenter aliquam Ecclesiam occupavit, conveniri potest is, qui ei succedit in vitium; sive, qui similiter sine titulo ingressus est, ut sub eisdem Judicibus negotium terminetur. *De Judiciis. Cap. LIB. II. DECR. TIT. I. Cap. II.*

XX. De similibus idem ferendum iudicium, *Cap. 2. de Translat.*

SECTIO VIII.

An semper, & Quomodo teneatur Rescriptum executioni demandare. Is, cui dirigitur à Papà.

I. **I**S, cui Mandatum à Papa dirigitur, debet vel illud executioni demandare, vel quare non possit, rationabilem causam reddere. *De Rescrip. Cap. Si quandò. LIB. I. TIT. III. Cap. 5. Idem docet. C. 10. ejusdem Tit.*

II. Gravissimè arguendus, est qui Mandatum Apostolicum exequi subterfugit aut contemnit. *De Officio & Potest. Judicis Deleg. Cap. Prudentiam. LIB. I. DECR. TIT. XXIX. Cap. 21. §. Adjicimus.*

III. Æquanimiter sustinet Papa, Mandatum suum executioni non mandari, si subit ratio non adimplendi. *De Prabendis & Dignit. Cap. Cùm teneamur. 6.*

IV. Non debet aliquo pretextu impediri, aut differri Mandatum Apostolicum. *In VI. De Officio & Potest. Jud. Delegati. Cap. Statuimus. §. Idem. LIB. I. TIT. XIV. Cap. 13.*

V. Quòd non possit aliquis Mandatum exequi, intelligitur vel de impotentia de Jure, vel de Facto vel tam de Jure, quam de Facto. *De Rescriptis. Cap. Scificitatis. init. Colligitur. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 13.*

VI. Impotentia de Jure est, si Aliquem legitimo impedimento detentum esse contiterit. *ibid. §. Nos verò.*

VII. Impotentia de Facto est, si contiterit, eum inevitabilis Necessitatis articulo impediri. *ibid.*

VIII. Ille, qui tantummodò non vult, hác impossibilitatis interpretatione non valet aliquatenus excusari. *ibid. §. Nec enim. fn.* Quòdque tamen, in favorem Impetrantium permittitur Collegis, ut exequantur, aliis nolentibus. *ibid.*

GONZALEZ in C. 5. *De Rescriptis. n. 6.* notat, quòd in Rescripto subintelligitur conditio, nisi subsit justa causa supercedendi ab executione. *n. 7.* Excipit ab obedientia Legislatori debità Casum, in quo injustum expressè præcipit, hancque exceptionem adductis Legibus Autorumque Testimoniis, probat. *N. 8.* Objicit sibi C. 28. *De Officio Delegati. §. Quia verò,* ubi de Executore Sententiæ à Delegato latae, hæc leguntur: *Etsi sciat Sententiam injustam, exequi nihilominus tenetur eandem,* allatisque variis solutionibus concludit, quòd illi liceat imò & debeat ab executione abstinere, si probabiliter magnum scandalum timeatur. Adde quòd ex C. 14. *De Rescriptis* colligitur, nolle Papam, ut, si quòd injustum Mandatum per inadvertentiam, nimiasque occupationes dederit, executioni mandetur, cum in illo hæc dicat INNOCENTIUS III. *Sicut Nolumus injusta præcipere, sic volumus efficaciter exaudiri.* Innuat ergò se nolle audiri, cum injusta præcipit.

Quid requiratur, ut Rescripta executioni mandari possint, & quomodo ea debeant adimpleri?

I. **P**ER susceptionem Mandati, non dicitur quis eo uti. *In VI. De Procuratorib. Cap. Is, qui. LIB. I. TIT. XIX. Cap. 3.*

II. Ei, qui Litteras impetravit à Superiore, non profunt, priusquam Delegato fuerint assignata. *De Appellationibus. Cap. Ut debitus. LIB. II. DECR. TIT. XXVII. Cap. 59. med.*

III. Si intrà certum tempus lis decidenda committitur, ex tunc, terminus incipit currere, cum Judices contigerit Litteras recepisse. *De Appell. Cap. Super eo. §. ult. LIB. II. DECR. TIT. XXVIII. Cap. 12.*

IV. In Litteris Citatoriis Rescriptum Apostolicum inferi debet, ut, eo viso, deliberare valeat is, qui ab altero convenitur. *De Dilationibus. Cap. Præterea. GLOSSA colligit. LIB. II. DECR. TIT. VIII. Cap. 2. init.*

V. Authentica ipsa atque Originalia Rescripta, non Exempla eorum, insinuari oportet. *CAUSA XXV. QUEST. II. Cap. 16. Dicenti.*

VI. Hæc est intentio Pontificis, ut de omnibus Articulis, qui in Commissione ponuntur, Justitia suam consequatur effectum. *De Appellationibus. Cap. Secundò. §. In quo. init. LIB. II. DECR. TIT. XXVIII. Cap. 41.*

VII. Data Litterarum Gratia diligentius attendi debet. *De Rescrip. Cap. Eam te. §. Penult. quod. init.*

VIII. Cùm tempore, quo Litteræ ipsæ datæ fuerunt, Quis est de Capitulo, postea in Episcopum consecratus, debet Mandatum Capitulo datum exequi. *ibid.*

IX. Cùm duo mandantur principaliter, non sufficit, unum sine altero adimpleri. *De Restitutione Spoliatorum. Cap. Pisanis. GLOSSA colligit. Verbo alterum ad modum. LIB. II. DECR. TIT. XIII. Cap. 19. Quod est ultimum.*

X. Quòd in Rescripto plura narrantur, quæ diversos operantur effectus, non sufficit Impetranti unum ex iis solum probare ad utrumque effectum consequendum. *De Rescrip. Cap. Olim. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 25.*

XI. Sicut nolumus injusta præcipere; sic cùm justa præcipimus, volumus efficaciter exaudiri. *De Rescriptis. Cap. Constitutus in integ. fn. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 19.*

XII. Qui à Delegato Mandatum recipit, v. g. ad excommunicandum aliquem, non intellectà, quæ esse potest, contentione inter Judices de Jurisdictione, debet illud humiliter executioni demandare. *ibid. Cap. Cùm contingat. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 24.*

XIII. Si contrarium postea Mandatum ab aliis Judicibus, putà ad absolvendum recipit, debet Copias Mandatorum Apostolicorum postulare, eaque examinare, nùm Posterius revocet Prius. *ibid.*

XIV. Quòd si expressè noscatur revocare Prius, Secundum Mandatum haud dubiè executioni demandare debet, secùs, si non revocat aut saltem de eo sit dubitandi locus. *ibid.*

XV. Per hoc tamen nullam sibi debet jurisdictionem attribuere Is, cui Mandatum dirigitur. *ibid. De Rescriptis. Cap. Cùm contingit. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 24.*

XVI. Forma Mandati exactà diligentia observari debet; processusque contra hujusmodi formam factus, inanis atque irritus decerni debet. *De Rescriptis. Cap. Cùm deleta. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 22.*

XVII. Man-